

MONUMENTALE BOMEN IN LEEUWARDEN

LEER DE MONUMENTALE BOMEN IN DE BINNENSTAD KENNEN

ROUTE 5 km

Introductie

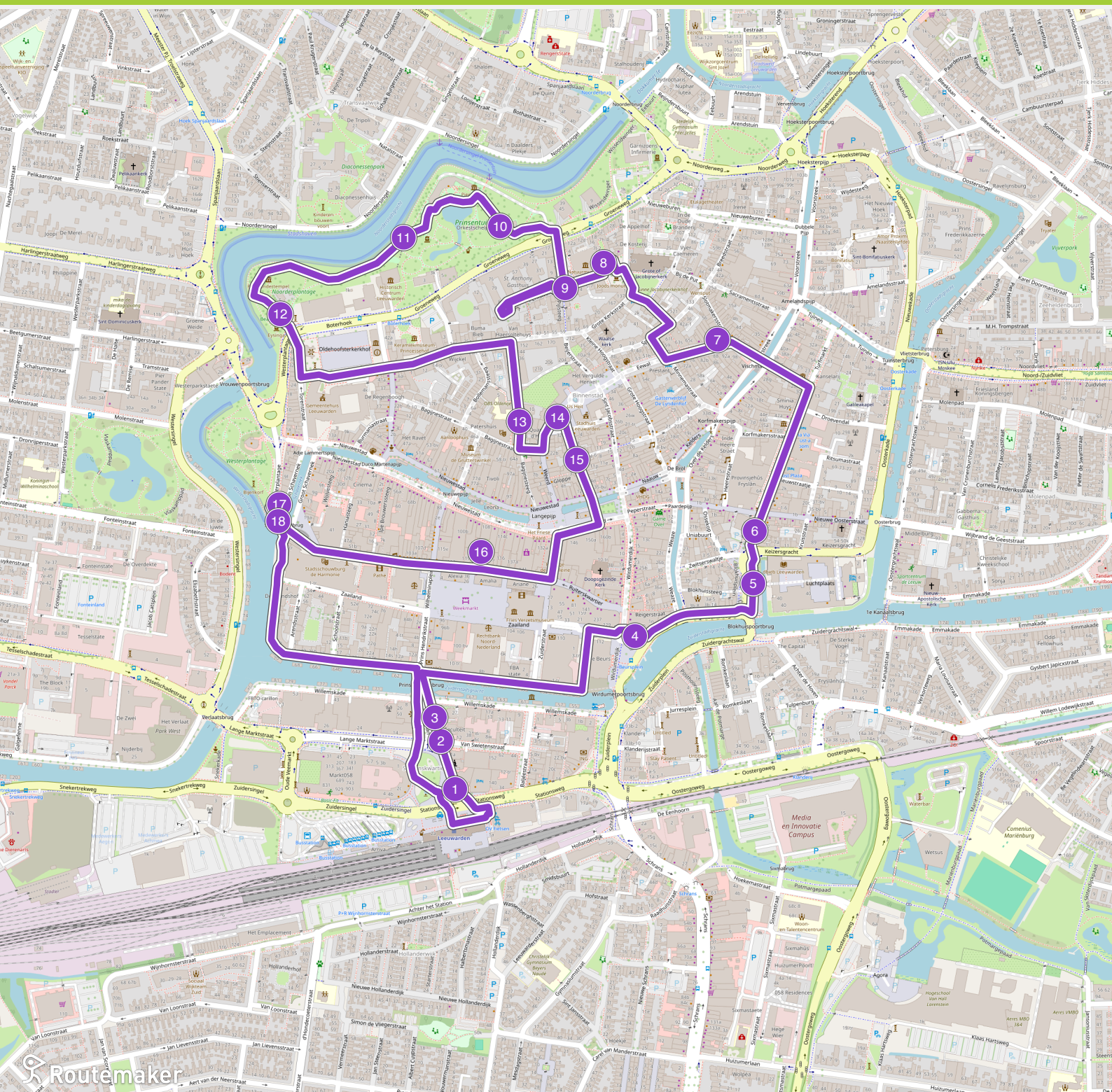
In de oude binnenstad van Leeuwarden staan veel mooie bomen. De gemeente Leeuwarden vindt het belangrijk om bomen tussen de bebouwing te hebben en doet zijn best deze te handhaven. Met deze route loop je ze niet onopgemerkt voorbij.

Route gemaakt door

Deze route is geïnspireerd door een artikel in de NRC in 2022. Dit is een variant op die route door de binnenstad van Leeuwarden.

Monumentale bomen in Leeuwarden

Leer de monumentale bomen in de binnenstad kennen

Monumentale bomen in Leeuwarden

Praktische informatie

De wandeling gaat over verharde stoepen en wegen.

Naar de startlocatie

Station Leeuwarden, Stationsplein 1, 8911 AC Leeuwarden

Monumentale bomen in Leeuwarden

5 km

1

Oosterse plataan

Oosterse plataan station

Oosterse plataan

De oosterse plataan uit 1905 voor het station is in 2019 verkozen tot mooiste boom van Leeuwarden. Met zijn knoestige stam is hij ook erg indrukwekkend. De meerkleurige stam schilfert af. De vruchten zijn wat stekelige bolletjes die lang aan de boom blijven hangen. De bladeren zijn diep ingesneden.

2

Gewone esdoorn

Gewone esdoorn

De gewone esdoorn in de tuin van Sophialaan 1 is van 1950. Hij bepaalt mede het beeld van het mooie pand. De bladeren zijn hartvormig aan de basis en handvormig gelobd. De gewone esdoorn bloeit met hangende gele pluimen aan slanke twijgen. De bloemen bevatten veel nectar.

Gewone esdoorn

3

Twee bruine beuken

Bruine beuken

3. Twee bruine beuken

Aan het einde van de Sophialaan staan er in de tuin van Willemskade 27 twee bruine beuken uit ca 1865. De linker boom ziet er fors en gezond uit, maar de rechter is wat aangetast. Na de brug gaan we rechtsaf langs de museumhaven van de Willemskade. Deze kade is beplant met zilverlindes.

4

Oosterse plataan beursgebouw

Oosterse plataan

De oosterse plataan voor het beursgebouw staat prachtig bij de fontein. De vruchten zijn erg leuk om te zien. Het zijn een beetje stekelige bolletjes. De boom heeft grote handvormige bladeren. Het Beursgebouw is gebouwd in 1880 in Neoclassicistische stijl, een ontwerp van Th. Romein.

Esdoornbladige plataan

5

Krimlinde

Krimlinde

Krimlinde

De krimlinde bij de ingang van de Blokhuispoort is van 1955 en heeft overhangende takken en twijgen. Het scheef-hartvormige blad is glimmend donkergroen met een lichtgroene onderkant met opvallende plukjes haar op de plaats waar de zijnerf uit de hoofdnerf ontspringen.

Het is een weinig eisende boom die goed in steden past. In het perkje achter deze

krimlinde staan nog twee van deze bomen. De Blokhuispoort is in de negentiende eeuw gebouwd als huis van bewaring en heeft tot december 2007 deze functie gehouden. Nu huisvest hij dbieb, een hostel en bedrijfjes.

Blad van krimlinde

Zilverlinde

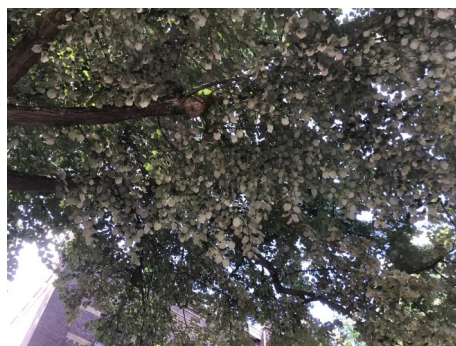

Zilverlinde tussen twee Hollandse lindes

Vooraf tijdens warme perioden toont de zilverlinde de witte onderzijde van het blad, door het blad om te draaien. Alle soorten linde bloeien heel rijk en zijn goede nectarplanten. Ook kenmerkend voor lindes is het hartvormige blad. We vervolgen de route tot het standbeeld van Viglius, dan links.

Zilverlinde

Tegenover de Blokhuispoort is een hele groene zone met bomen. De zilverlinde aan de Druifstreek valt vooral op door zijn zilveren haren aan de onderkant van het blad. Hij staat tussen twee Hollandse lindes. De Hollandse linde is een kruising tussen de winterlinde en de zomerlinde.

Bladeren van de zilverlinde

Lindes

Zilverlinde aan de Eewal

Verschillende lindes

Aan de Eewal staan heel veel lindes, zowel zilverlindes als Hollandse lindes. We slaan rechtsaf de Huygensstraat in. Na de Huygensstraat even naar rechts en dan weer links de oude terp van Leeuwarden op in de richting van de Grote Kerk.

Kroningslinde voor Juliana

Kroningslinde voor Juliana

De kroningslinde voor Juliana uit 1948 staat tegenover de Grote Kerk en naast het Joods monument in Leeuwarden. We lopen even om het perkje heen want erachter is een heel leuk hofje te zien. De koningslinde is een speciale cultivar van de Hollandse linde, de *Tilia europaea* "Pallida".

Koningslinde voor Juliana

Vervolg de route door de A.S. Levisonstraat. Je loopt dan recht op het Sint Anthony gasthuis af.

Gedenkbord bij de koningslinde voor Juliana

Hofje achter de koningslinde

Nieuw Sint Anthony gasthuis

Tuin Nieuw Sint Anthony gasthuis

Tuin Sint Anthony gasthuis

In de tuin van het Nieuw Sint Anthony gasthuis staat vooraan een mooie bruine beuk uit 1890. De prachtige tuin is een oase van stilte in de binnenstad. Deze tuin is vrij toegankelijk voor iedereen. Naast de bruine beuk zijn er meer mooie bomen te zien zoals een tulpenboom en een treurbeuk.

In de tuin staan twee prieeltjes: een is gebouwd voor de rijkere gasthuisbewoners (bruin) en de ander voor de armere bewoners (groen). In het bruine prieel hangt informatie over de aanleg. We lopen even terug naar de hoek om via het Schoenmakersperk de Groeneweg over te steken naar de Prinsentuin.

Tulpenboom Sint Anthony gasthuis

De Prinsentuin

Beuk in de Prinsentuin

De Prinsentuin

De Prinsentuin is in 1842 aangelegd door de bekende tuinontwerper Lucas Pieters Roodbaard. In Fryslân heeft hij veel romantische tuinen aangelegd. Er staan veel monumentale bomen, zoals gewone esdoorns, zilversdoorns, zomereiken, Hollandse lindes, paardenkastanjes, gewone beuken en platanen.

Marilandica populier

Marilandica populier

Volgens Sake Roodbergen in zijn boek "Beammen" is de Marilandica populier in de Prinsentuin een van de mooiste tien bomen in Fryslân. Deze populier is een kruising tussen de Canadese en de inheemse zwarte populier. Hij is geplant in 1842 en valt op door zijn gegroefde stam en zijn hoge kroon.

Marilandica populier

Vervolg de route om de Pier Pander tempel heen.

De Marilandica populier bij de jachthaven in de Prinsentuin

Beatrixboom

Beatrixboom

De Beatrixboom uit 1980 is ook een linde net als de kroningslindes voor Wilhelmina en Juliana. Ook deze koningslinde is een speciale cultivar van de Hollandse linde, de *Tilia europaea* "Pallida". Hij staat te midden van meer lindes.

We zijn nu aan het einde van de Prinsentuin. We steken de weg over om de Torenstraat in te gaan, langs de Oldehove

Beatrixboom

uit 1529. Dit is de bekende scheve toren van Leeuwarden. In de zomerperiode is hij 's middags te beklimmen.

Meteen na de Oldehove slaan we linksaf over het Oldehoofster kerkhof rechtdoor lopend komen we in de Grote Kerkstraat. Neem de tweede afslag rechts de Sint Anthonystraat.

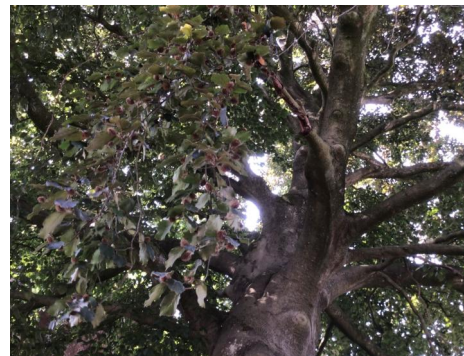
Bordje bij de Beatrixboom

13

Bruine beuk

Bruine beuk

Een van de hoogtepunten van de route is de bruine beuk in de Sint Anthonystraat. Deze is uit 1845. Hij heeft een prachtige dikke stam waarop dikrandtonderzwammen zitten. Deze zwammen zitten er in ieder geval al vanaf 2014 op. Na deze beuk twee keer links naar het Raadhuisplein.

Kroon van de bruine beuk uit 1845

Dikrandtonderzwammen op de bruine beuk

Kroningslinde voor Wilhelmina

Kroningslinde voor Wilhelmina

De kroningslinde van Wilhelmina op het Raadhuisplein heeft een bijzonder rijkversierd hekwerk. Een eyecatcher op het plein. Bij de inhuldiging van Wilhelmina In 1898 werden voor het eerst kroningslindes geplant. Dit is een speciale cultivar van de Hollandse linde, de *Tilia europaea* "Pallida".

Kroningslinde voor Wilhelmina

Hierna sla je het Herenwaltje in (let op het bordje doodlopend)

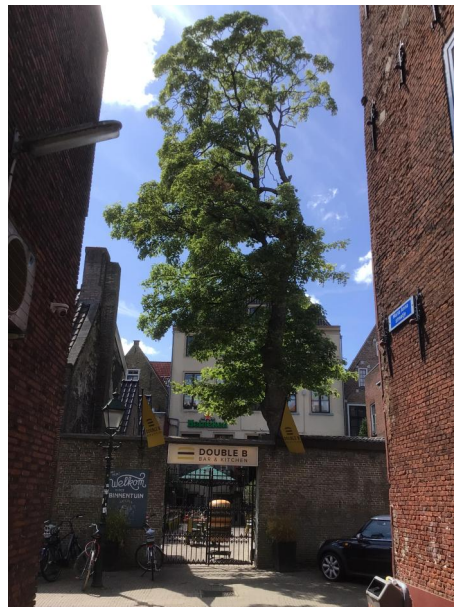

Hekwerk rond de kroningslinde voor Wilhelmina

Gewone esdoorn

Gewone esdoorn

De gewone esdoorn in het hofje aan het Herenwiltje is van 1930. De eigenaren zijn er zuinig op: de bar is om de boom heen gebouwd.

Gewone esdoorn aan het Herenwiltje

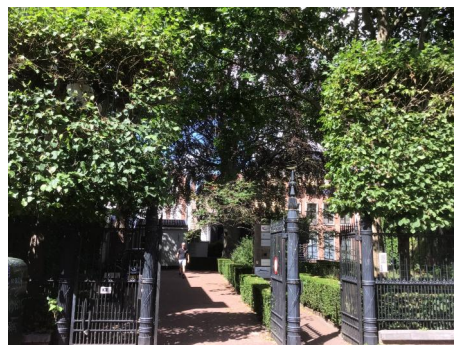
De esdoorn staat midden in de bar

Loop het Herenwiltje uit naar de Nieuwestad. Ga over de brug, daarna ga je een klein stukje naar rechts en slaat de Oude Lombardsteeg in met het dinosaurusdak. Rechtsaf het Ruiterskwartier op tot het Waddenhuis.

Tuin van het Waddenhuis

Tuin met een Hollandse linde

In de tuin voor Het Huis voor de Wadden stond tot 2025 een beuk uit 1900. Nu staan er nog steeds een aantal mooie bomen: een esdoornbladige plataan, een Hollandse Linde en een soort ceder. De tuin is van het voormalige Old Burger Weeshuis en is omgeven door een fraai hek.

Het Huis van de Wadden

Loop verder in dezelfde richting voor de Harmonie langs.

17

Witte paardenkastanje

Witte paardenkastanje

Witte paardenkastanje

De witte paardenkastanje in de tuin op het Klein Schavernek is van 1885. De boom heeft een brede kroon en een korte, iets naar rechts draaiende stam. In het voorjaar bloeit hij prachtig met witte kaarsen. De bloem met gele vlekken produceert veel nectar.

Dat de stam naar rechts draait is een verschijnsel dat draaigroei heet: de houtvezels zijn spiraalsgewijs gedraaid. Meestal zie je dat al goed aan de schors. Het komt waarschijnlijk door een genetische afwijking, een erfelijke eigenschap. Klik op de URL hieronder voor meer informatie. Steek over.

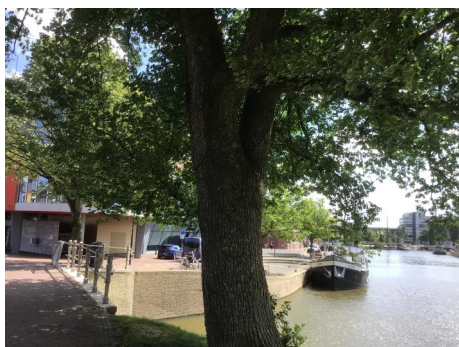
<https://www.ivn.nl/leren-over-de-natuur/natuurvraag-draaigroei> (www.ivn.nl)

De stam van de witte paardenkastanje

18

Hollandse iep

Hollandse iep

Hollandse iep uit 1955

De Hollandse iep is een hybride tussen de gladde iep en de ruwe iep. Er zijn veel verschillende cultivars van de Hollandse iep. De vroege kruisingen waren erg gevoelig voor de iepziekte, maar jongere cultivars zijn er tegen bestand. Iepenbladeren zijn ruw en hebben een opvallende scheve bladvoet.

Iepen zijn belangrijk voor de biodiversiteit: tientallen soorten insecten, korstmossen en

zwammen zijn aan de iep gebonden. We slaan hier voor De Harmonie rechtsaf langs het water en komen dan uit bij de Prins Hendrik brug. Daar gaan we rechtsaf de brug over om weer bij het station uit te komen.

<https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2020-355/1/bijlage/exb-2020-355.pdf> (Monumentale bomen Leeuwarden)